

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
From: (10)(2e)
Sent: Fri 4/3/2020 3:13:00 PM
Subject: RE: SARS-CoV-2
Received: Fri 4/3/2020 3:13:01 PM

Hi (10)(2e)

Aantal overall uitkomsten van telcon afgelopen woensdag en vanmiddag met 60+ IPC experts en hulpverleners en voorgaande discussie. Mede nav invoering community masking in Duitsland. Verslag volgt vanavond of morgenochtend werd toegezegd. Ik stuur dat dan zsm door.

In het kort over community masks:

- Uit deels nog ongepubliceerde meta analyses door (10)(2e) en (10)(2e): Enigszins beschermend effect van community masks met Risk Ratio 0.8-0.9 maar afhankelijk van studieopzet, kwaliteit studie, setting, controle voor compliance en hand hygiene.
- Discussie over gebruik community masks om verspreiding vanuit geïnfecteerde (source) tegen te gaan dan wel bescherming van kwetsbaren
- Community mask moet niet leiden tot afzwakking van andere maatregelen zoals thuisblijven, social distancing, hygiene
- Discussie over tekort aan masks wat met community masking niet minder zou worden,
- en over type masks: medical masks, cloth masks

En over presymptomatic transmission

- zie artikel <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/69/wr/mm6914e1.htm> waarbij in Singapore presymptomatic transmission wordt aangetoond. Discussie ging volgens eindconclusie studie en irt community mask discussie **The potential for presymptomatic transmission underscores the importance of social distancing, including the avoidance of congregate settings, to reduce COVID-19 spread.**

Mocht je nog vragen hebben dan hoor ik het graag. Mijn (10)(2e)

Groeten,

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: vrijdag 3 april 2020 14:44
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RE: SARS-CoV-2

Nu weer telcon dus stuur je later vandaag nog update van discussies van de hele week hierover, heftige discussies

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: donderdag 2 april 2020 17:50
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RE: SARS-CoV-2

Hi Ana en dank voor de update! Ik zou graag de info over maskers in de community en de aerosolen willen zien.

Alvast mijn dank, (10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: donderdag 2 april 2020 17:19
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RE: SARS-CoV-2

Hi (10)(2e) et al.,

Hoogste tijd voor update vanuit Water, Sanitatie, Hygiene en Afval.

Wekelijks is er afstemming met de WHO Health Emergencies Programme (WHE) Ad-Hoc Advisory Panel of Infection Prevention and Control Experts for Preparedness, Readiness and Response to COVID-19 (WHE-IPC-AP). Gisteren bij teleconference waren er twee onderwerpen community masks en aerosol transmissie. Mocht daar belangstelling voor bestaan dan kan ik dat in vertrouwen delen. En er komt weer een update aan van de WHO Technical brief Water, sanitation, hygiene and waste management for COVID-19.

De afvalwater surveillance wordt verder intern aangesloten op de huidige surveillance activiteiten via LCI/EPI. Vanmiddag vond ook afstemming plaats over de afvalwater surveillance met ministeries zowel VWS als I&W en koepelorganisaties in Nederland. En advisering aan koepels wordt voortgezet. Zo nodig/ indien gewenst worden adviezen vertaald naar Q&A's ten behoeve RIVM website. Verder nog vanmorgen is een kort stuk uitgekomen [https://www.thelancet.com/journals/langas/article/PIIS2468-1253\(20\)30087-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langas/article/PIIS2468-1253(20)30087-X/fulltext)

Groeten,

(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Sent: donderdag 12 maart 2020 11:27

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: RE: SARS-CoV-2

Hi (10)(2e)

Er is nieuw beleid in de maak, vanmiddag wordt het duidelijk wat de minister heeft besloten.

Groet, (10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Sent: donderdag 12 maart 2020 11:20

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: FW: SARS-CoV-2

Hi (10)(2e)

Ik begrijp dat jullie heel druk zijn. Vanmiddag wil de Unie graag antwoord op de vraag over de rondleidingen en evenementen. Kun je iemand hieraan koppelen?

Enorm bedankt!

(10)(2e)

From: (10)(2e)

Sent: woensdag 11 maart 2020 10:07

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: RE: SARS-CoV-2

Hi (10)(2e) et al.,

Tijd voor update vanuit Water, Sanitatie, Hygiene en Afval.

Naast de updated adviezen via koepelorganisaties STOWA en Rioned (zie links hieronder) nu ook Unie van Waterschappen aangehaakt. Zij hebben de volgende (niet-technische) vragen, wie kan deze oppakken? Eén van de vragen die specifiek leeft bij waterschappen is of er nog rondleidingen kunnen plaatsvinden op

Afvalwaterzuiveringsinstallaties. Graag horen wij hier meer over.

Een andere vraag is hoe om te gaan met evenementen waar ook mensen uit Brabant voor zijn uitgenodigd.

Er is een updated advies van de WHO zie bijlage. Vanmiddag is een global webinar over de Technical brief waar ik bij zal inbellen. Mocht iemand anders geïnteresseerd zijn app me dan even.

Komen er bij jullie vragen binnen over WaSH? Ik vermoed dat deze rechtstreeks naar waterbedrijven, waterschappen en koepelorganisaties gaan.

Ik zag al wat publicaties verschijnen hier en daar van jou en bijvoorbeeld (10)(2e) worden deze gedeeld binnen Cib? Nu via PubMed. Ik houd in ieder geval de WaSH lit bij.

Groeten,

(10)(2e)

<https://www.stowa.nl/onderwerpen/diversen/diversen/het-coronavirus-afvalwater-laatste-update-2-maart>
<https://www.riool.net/nieuws/hoe-bescherm-de-stedelijk-waterbeheerder-zich-tegen-het-nieuwe-coronavirus-update-10-maart> <https://www.riool.net/nieuws/stedelijk-waterbeheer-en-het-coronavirus-strikt-de-bekende-persoonlijke-bescherming-toepassen>

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Sent: donderdag 27 februari 2020 14:36

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: RE: SARS-CoV-2

Dankjewel (10)(2e)! Ik verzoek (10)(2e) dit advies te delen met het team, voor het geval dat hier vragen over komen.

Groetjes, (10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Sent: donderdag 27 februari 2020 14:30

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: SARS-CoV-2

Hi (10)(2e)

Zoals je eerder al van (10)(2e) en (10)(2e) hebt gehoord werken wij met WHO samen op gebied van safe WaSH irt infectieziekten nu COVID-19 (in eerdere jaren mbt SARS en ebola etc). Ook in Nederland leven er vragen in de sector op gebied van bijvoorbeeld veilig werken met afvalwater. Koepelorganisaties STOWA en RIONED ea willen hun leden graag juist informeren. Toen was niet duidelijk of het virus in feces werd uitgescheiden.

De laatste weken wordt steeds meer duidelijk over transmissie van SARS-CoV-2 irt WaSH. Inmiddels is duidelijk dat ook dit nieuwe CoV ook uit feces kan worden geïsoleerd wijzend op intestinale replicatie (Zhang et al (2020) China CDC Weekly; Xiao et al 2020 <https://doi.org/10.1101/2020.02.17.20023721>). En virus RNA fragmenten worden met PCR in feces aangetoond, eerder met hoge (Holshue et al DOI: 10.1056/NEJMoa2001191) maar later ook met lage Ct waarden (hoge concentraties) (Zhang et al (2020) Emerging Microbes & Infections, 9:1, 386-389, DOI: 10.1080/22221751.2020.1729071). Diarree wordt relatief weinig gezien van 3-10% patienten (Wang 2020 JAMA. doi:10.1001/jama.2020.1585; Huang C, et al, 2020. Lancet. pii: S0140-6736(20)30183-5. doi: 10.1016/S0140-6736(20)30183-5; Che et al. (2020) Lancet 395: 507-13). Gebleken is dat ook asymptomaten en presymptomaten virus uit lijken te scheiden in oa feces (Bai et al 2020 Letters to JAMA ea). En de meest recente informatie laat nu ook mogelijk community cluster zien, niet gelinked aan contact met patient of met reizen naar landen waar het virus circuleert (<https://www.google.nl/amp/s/www.nytimes.com/2020/02/26/health/coronavirus-cdc-usa.amp.html>).

Het wordt met al deze nieuwe informatie relevant om advies te geven aan mensen die met bijvoorbeeld afvalwater werken ook in Nederland waar we nog geen gevallen hebben gezien. En ook om dat niet pas te doen op moment dat dat zover is. Hierbij een concept advies voor Nederland: op hoofdlijnen volg hygiëne voorschriften op die je

altijd moet opvolgen voor veilig werken met afvalwater. En zodra het WaSH Q&A door WHO HQ clearance is zal ik dat ook doorsturen.

Groeten,

(10)(2e)